

พระราชบัญญัติ

จัดระเบียบการจราจรในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบการจราจรยานยนต์ในเขตเทศบาล
และสุขาภิบาล

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การจราจรในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน
และอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้
ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และยานพาหนะทางบกประเภทอื่นที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น แต่ไม่หมายความรวมถึงรถไฟและรถราง

“จอดรถ” หมายความว่า หยุดรถ เว้นแต่การหยุดนั้นจะเกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุหรือเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุที่ไม่อาจนำรถนั้นเคลื่อนไปได้โดยมิใช่ความผิดของผู้ขับขี่

“ที่จอดรถ” หมายความว่า ที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดไว้เป็นที่จอดรถ หรือที่มีเครื่องหมายอนุญาตให้จอดรถได้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“พนักงานส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอย่างน้อย ต้องคำนึงถึงขนาดความหนาแน่นในการจราจร รายได้ และขีดความสามารถในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขครบถ้วน ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งต่อกระทรวงมหาดไทยว่ามีความพร้อมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้กับเทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบถึงอำนาจของเจ้าพนักงาน จราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก แต่ในการออกประกาศ ข้อบังคับ หรือระเบียบตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ให้หารือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องก่อน เว้นแต่เป็นการกำหนดในลักษณะที่มีผลเป็นการทั่วไปในทุกท้องที่ อำนาจดังกล่าวเจ้าพนักงานจราจร จะมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนภายในพื้นที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๗ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ใน การจัดระเบียบการจราจร ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของรถตามพระราชบัญญัตินี้ และจัดให้มีที่จอดรถในทางหลวงหรือ ในที่สาธารณะสำหรับรถแต่ละชนิดหรือประเภท

(๒) กำหนดระเบียบการจอดรถในที่จอดรถ

(๓) กำหนดระยะเวลาจอดรถ ระยะเวลาที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม อัตราค่าธรรมเนียม วิธีการ เรียกเก็บค่าธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ อัตราค่าธรรมเนียมต้องไม่เกินที่กำหนดใน กฎกระทรวง

ทางหลวงและที่สาธารณะตาม (๑) หมายถึงทางหลวงและที่สาธารณะที่อยู่ในความดูแลของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงชนบท หรือทางหลวงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดช่วงใด ผ่านในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีหน้าที่ดูแลรักษา จะมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจอดรถก็ได้

เมื่อมีข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกจะกำหนดเป็นอย่างอื่นเป็นการชั่วคราว เมื่อมีเหตุฉุกเฉินจำเป็น อันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ก็ได้

มาตรา ๘ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อปฏิบัติการ ในเขตหน้าที่และอำนาจของตน

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่นและรองผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น แต่งตั้ง

มาตรา ๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการจอดรถในที่จอดรถให้เป็นไปตามระเบียบการจอดรถ

(๒) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจอดรถในที่จอดรถตามอัตราและวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ ท้องถิ่น วิธีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต้องไม่มีลักษณะให้ผู้เสียค่าธรรมเนียมต้องไปเสียค่าธรรมเนียม ณ สถานที่อื่นนอกจากสถานที่ที่จอดรถ

(๓) สั่งให้ผู้จอดรถในที่ที่มีกฎหมายห้ามจอดรถตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเคลื่อนย้าย รถออกไปจากที่ดังกล่าว ในกรณีที่ไม่พบผู้ขับขีรถนั้น จะใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถหรือ เคลื่อนย้ายรถไปไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นก็ได้

พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดจะมีอำนาจตาม (๓) ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

เมื่อมีการดำเนินการตาม (๓) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสอง มีอำนาจเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ในการใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถ ค่าเคลื่อนย้ายในกรณีมีการเคลื่อนย้าย และค่าดูแลรักษา รถ ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงและ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

ในการดำเนินการตามวรรคสาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้บังคับกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘ (๑) มีอำนาจกล่าวตักเตือนหรือเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน หรือจะส่งให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการเปรียบเทียบก็ได้

ในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรานี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหารือกับหัวหน้าหน่วยงานของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณที่มีอำนาจในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อวางหลักเกณฑ์การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณและการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน

มาตรา ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนทำหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจอดรถแทนก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการประกันรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรการป้องกันการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร และมาตรการการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๑๑ เงินค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าดูแลรักษา และค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ความผิดได้เกิดขึ้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ส่งให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ปรับ เงินค่าปรับที่ได้ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณ

ในกรณีที่มีการมอบให้เอกชนทำหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๑๐ เงินค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ให้เป็นไปตามที่ตกลงกัน

มาตรา ๑๒ ในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดให้ผู้ซึ่งฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวหรือผู้ซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘ ต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งไม่เกินหนึ่งพันบาทก็ได้

ผู้ใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษตามวรรคหนึ่ง ต้องเสียดอกเบี้ยยร้อยละสิบห้าต่อปี คำนวณถึงวันที่ชำระครบถ้วน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิยึดหน่วงรถที่อยู่ในครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ได้จนกว่าจะได้รับชำระค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษโดยในการยึดหน่วงดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

มาตรา ๑๓ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือคำสั่งอื่นใดที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพ้นกำหนดเวลาสองปีให้พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือคำสั่งดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และเพื่อแก้ไขปัญหาการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่เป็นระเบียบซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ให้มีหลักเกณฑ์การจัดระเบียบการจอดรถที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้